

УДК 323.2

Герасимчук Т. Ф.

ДЕМОКРАТИЧНИЙ ТРАНЗИТ: РЕГІОНАЛЬНИЙ РАКУРС

(Рец. : Бортніков В. І. Волинь в умовах демократичної трансформації (кінець ХХ – початок ХХІ століття): кол. моногр. / В. І. Бортніков, Н. Н. Коцан, Н. В. Павліха та ін.; за заг. ред. В. І. Бортнікова. – Луцьк : Східноєвропейський нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012. – 656 с.)

Герасимчук Т. Ф. Демократический транзит: региональный ракурс.

Рецензия на коллективную монографию: Бортников В.И. Волинь в условиях демократической трансформации (конец ХХ – начало ХХІ века): колл. моногр. / В. И. Бортников, Н. Н. Коцан, Н. В. Павліха и др.; под общ. ред. В. И. Бортникова. – Луцк : Восточноевропейский нац. ун-т им. Леси Украинки, 2012. – 656 с.

Gerasymchuk T. F. Democratic transit: regional aspect.

In review the collective monograph "Volhynia in the democratic transformation (late ХХ – early ХХІ century)" (ed. by V. I. Bortnikov; Lutsk : Lesya Ukrainka East-European National University, 2012. – 656 p.) is analyzed.

Рецензоване дослідження зумовлене необхідністю осмислення ролі й місця Волині в умовах демократичної трансформації наприкінці ХХ – початку ХХІ ст. в контексті тих суспільно-політичних й соціально-економічних трансформацій, які відбулися практично в усіх нових незалежних державах, що утворилися на уламках світової соціалістичної системи.

У сучасній українській політичній науці тема демократичної трансформації України загалом і Волині, зокрема, донині не знайшла належного висвітлення. Монографія «Волинь в умовах демократичної трансформації (кінець ХХ – початок ХХІ століття)» за загальною редакцією професора В. І. Бортнікова певною мірою заповнює цю прогалину.

Питання розбудови національних держав у контексті демократичних змін у Європі набуло особливої гостроти у зв'язку з кризою та розпадом соціалістичної системи. Україна, де проблеми державного будівництва повинні були вирішуватися водночас із становленням української нації, не стала винятком.

Автори ґрунтовно досліджують титульну проблему водночас у декількох площинах, які взаємодоповнюють одна одну, забезпечуючи її глибоке та комплексне вивчення. Монографія складається з двох частин. Перша з них присвячена теоретико-методологічним основам демократичного транзиту, суспільно-політичним перетворенням та становленню громадянського суспільства на Волині; друга – дослідженню інституційних змін у регіоні, особливостей соціально-економічного розвитку Волинської області в умовах ринкової трансформації та місця Волині у сфері міждержавних економічних відносин.

Праця вчених Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки є актуальним дослідженням теоретичних, соціокультурних та практично-політичних аспектів процесу демократичної трансформації на Волині наприкінці ХХ – початку ХХІ століття, які автори трактують у контексті загальнодержавних суспільно-політичних процесів в Україні та інших постсоціалістичних державах.

Поставивши собі за мету розкриття процесів демократичних і ринкових перетворень у Волинській області в період з кінця 1980-х років і до сьогодення, автори монографії прагнули показати хід суспільно-політичного процесу, діяльність влади в політичній, соціально-економічній та культурній сферах. Не залишилися поза увагою зміст і форми громадянської активності населення Волині. Значну увагу приділено висвітленню аспекту

становлення в краю інститутів громадянського суспільства.

Автори слушно зауважують, що Волинь значно пізніше, в порівнянні з іншими регіонами України, стала на шлях індустріалізації, що не могло не позначитися на рівні її соціально-економічного розвитку, характері соціальних і господарських зв'язків, суспільній свідомості волинян, особливостях трансформаційних процесів. Думки авторів одноставні в тому, що власне історико-культурна спадщина, геополітичне становище Волині зумовили своєрідність процесу національного відродження в краю.

Це дослідження містить значну кількість документальних свідчень не лише про діяльність органів влади та політичні події, а й про участь волинян у розвитку краю та процесах демократичної трансформації. Праця розкриває важливі аспекти останньої в регіональному вимірі. А відтак без перебільшення можна стверджувати, що монографія не лише заслуговує на схвальну оцінку, а й спонукає до подальших досліджень проблеми демократичного транзиту як в інших регіонах України, так і в загальнодержавному масштабі.

На нашу думку, репрезентативність джерельної бази дозволяє повною мірою дослідити особливості демократичної трансформації Волині у визначених авторами хронологічних межах. Окрім широкого спектру використаних різного роду джерел та літератури, автори систематизували дані соціологічних досліджень та статистики у графіках, діаграмах і таблицях, що містяться як у тексті монографії, так і в додатках. Такий методологічний підхід є виправданим з огляду поєднання фактографії з аналітичністю та робить можливим вирішення поставлених у монографії завдань.

Рецензована монографія носить науковий характер, є ґрунтовною комплексною працею, яка відображає вагомі результати проведеного авторами наукового дослідження, становить, насамперед, фаховий міждисциплінарний інтерес і буде корисною політологам, соціологам, економістам, історикам, міжнародникам, культурологам, а також усім читачам, які цікавляться проблемами демократичної трансформації Української держави.